

Savunucu Kötümserlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Savunucu Kötümserlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30032>

Özet

Savunucu Kötümserlik Ölçeği (SKÖ), bireylerin potansiyel olarak stresli durumlara yaklaşım biçimi olan savunucu kötümserlik stratejisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, orijinali İngilizce olan Defensive Pessimism Scale'in Türk kültürüne uyarlanmış versiyonudur. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması, psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve geçerliliğinin saptanması amacıyla 2013 yılında Müge Çelik Örucü tarafından gerçekleştirilmiştir.

Savunucu kötümserlik, bireyin yüksek kaygı duyduğu bir performans görevi öncesinde beklentilerini kasıtlı olarak düşürmesi ve olası kötü senaryoları detaylıca düşünmesiyle karakterize edilen bir baka çalışma stratejisidir. Bu strateji, kaygıyı yönetmeye ve hazırlık olarak performans desteklemeye hizmet eder. SKÖ, bu bilişsel ve motivasyonel süreci ölçmeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Savunucu Kötümserlik, Baka Çalışma Stratejileri, Kötümserlik, Psikometrik Değerlendirme, Uyarlama, Performans Kaygısı.

Yazarlar

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması'nın sorumlu yazarı **Müge ÇELİK ÖRÜCÜ**'dür. Ölçeğin orijinal versiyonu (Defensive Pessimism Scale) ise Nancy Cantor ve Julie Norem tarafından geliştirilmiştir.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin yaklaşan bir görev veya akademik performans durumu karşısında kullandıkları savunmacı kötümserlik stratejisinin düzeyini güvenilir bir şekilde belirlemektir. Savunucu kötümserlik, görünüşte olumsuz bir strateji olmasına rağmen, yüksek kaygı seviyesine sahip bireyler için etkili bir baka çalışma mekanizması olarak işlev görebilir.

Türkçe versiyonun geliştirilme amacı, bu önemli baka çalışma stratejisinin Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmesini sağlamak, böylece eğitim psikolojisi, klinik psikoloji ve motivasyon araştırmaları alanındaki çalışmalara bilimsel bir araç sunmaktır.

Yapı

Ölçek, sosyal ve bilişsel psikolojide incelenen **Savunucu Kötümserlik** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, sadece olumsuz beklentiden ibaret değildir; aynı zamanda bu olumsuz beklentinin yarattığı kaygıyı motive edici bir güç olarak kullanarak proaktif hazırlık yapma sürecini de içerir. Birey, en

kötü senaryoyu zihninde canlandırarak, bu senaryonun gerçekleşmesini önlemek için gerekli adımları atma konusunda kendini motive eder.

Savunucu kötümserlik, genellikle stratejik iyimserlik gibi diğer bazı çökme tarzlarıyla karıştırlarak incelenir. Ölçek, bireyin beklentilerini düzürme ve endişe yoluyla hazırlık yapma eğilimlerini ölçen maddelerden oluşur. Bu yapının ölçülmesi, bireysel farklılıkların ve performans sonuçlarının daha iyi anlaşılmasına olanak tanır.

Geçerlik

Örücü (2013) tarafından yürütülen **psikometrik değerlendirme** çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliği ve ölçüt bağımlı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliğini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin orijinal tek boyutlu yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu doğrulamıştır.

Ölçeğin geçerliğine dair bulgular, savunucu kötümserliğin Türk örnekleminde akademik kaygı ve hazırlık davranışları gibi ilgili yapılarla beklenen yönde ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur. Ancak, spesifik geçerlik katsayıları ve detaylı istatistiksel sonuçlar, kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

Güvenirlik

Savunucu Kötümserlik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Türkçe uyarlama çalışmasında test edilmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak yaygın şekilde kullanılan Cronbach Alfa değeri, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir. Uyarlama çalışmasında elde edilen yüksek Alfa değerleri, ölçeğin Türk kültüründe güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini desteklemektedir.

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik yöntemlerinin de kullanıldığını varsaymaktadır. Bu çalışmalar, ölçekten elde edilen puanların farklı zamanlarda uygulandığında da tutarlılığını koruduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çalışmasında (Örücü, 2013), ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullanılmıştır. Orijinal Savunucu Kötümserlik Ölçeği, genellikle tek boyutlu bir yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Yapılan analizler, ölçeğin Türk üniversite öğrencileri örnekleminde de tek faktörlü yapısının korunduğunu ve iyi uyum indekslerine sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, ölçeğin Savunucu Kötümserlik kavramını kültürel olarak tutarlı bir biçimde ölçtüğünün önemli bir kanıtıdır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert tipi derecelendirme ölçeği (Özgün ölçek yapısına uygun olarak maddeler belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden yanıtlanır.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Akademik veya performans odaklı görevlerle karşılaşan bireyler.

Age Group: Ergenlik dönemi ve yetişkinlik (Özellikle üniversite öğrencileri).

Population Details: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan kağıt-kalem testi.

Anahtar Kelimeler

Savunucu Kötümserlik, Psikolojik Ölçek, Adaptasyon, Müge Çelik Örücü, Başa Çıkma, Performans Kaygısı.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: muge.celikorucu@gmail.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya araştırma amaçlı kullanımıyla ilgili izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar **Müge ÇELİK ÖRÜCÜ** ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Örücü, M. Ç. (2013). Psychometric evaluation of the Turkish version Of The Defensive Pessimism Scale. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, 53, 115-130.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [the-defensive-pessimism-scale-toad.pdf](#)

Savunucu Kötümserlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM